

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní JUDr. Markétou Lehkou, Ph.D. ve věci

žalobkyně: D. M., narozená „X“,
bytem „X“

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 7. 2019, č. j. „X“,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou, která byla podána v zákonem stanovené lhůtě, domáhala přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 23. 7. 2019, č. j. „X“, o invalidním důchodu, kterým byly zamítnuty její námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 5. 2019, č. j. „X“, jímž žalovaná s odkazem na ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), rozhodla o zamítnutí žádosti žalobkyně o invalidní důchod, neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem ze dne 30. 4. 2019 není žalobkyně invalidní, protože vlivem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu její pracovní schopnost poklesla pouze o 20%, přičemž v rámci námitkového řízení Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

byl shledán pokles ve výši 30%, zatímco pro přiznání invalidity alespoň v prvním stupni je zapotřebí mít pokles alespoň ve výši 35%.

Žaloba

2. Žalobkyně ve stručné žalobě uvedla, že s žalobou napadeným rozhodnutím nesouhlasí, neboť její zdravotní stav se zhoršuje po psychické stránce a v současné době má dvě naslouchadla.

Vyjádření žalované k žalobě

3. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě uvedla, že vzhledem k tomu, že žalobkyně namítá výhradně posouzení svého zdravotního stavu, navrhuje přezkoumání zdravotního stavu žalobkyně příslušnou Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí s tím, že rozhodnutí ponechává na výsledku dokazování a úvaze soudu.

Repliky

4. V následně učiněné replice žalobkyně uvedla, že při jednání Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, detašované pracoviště Ústí nad Labem, se jí nikdo neptal, zda má sluchátka či nikoli, přestože obě sluchátka nosí a vyndává si je jen, když jde spát. Dále žalobkyně uvedla, že t. č. má urologické problémy a lékařskou zprávu z urologie předložila praktické lékařce.

Ústní jednání před soudem

5. Žalobkyně při jednání před soudem konaném dne 29. 6. 2020 setrvala na názoru, že žaloba byla podána důvodně, neboť její zdravotní stav se jen zhoršuje a podle jejího názoru její zdravotní stav odpovídá invaliditě alespoň prvního stupně. Zdravotní stav má žalobkyně špatný po psychické stránce a nosí dvě naslouchadla. Na podporu tvrzení, že její zdravotní stav se jen zhoršuje, předložila soudu k založení do spisu lékařské zprávy ze dne 28. 1. 2020 a 30. 1. 2020. K posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, detašované pracoviště Ústí nad Labem, ze dne 9. 3. 2020 (dále jen „posudek ze dne 9. 3. 2020“), který nechal vypracovat soud pro účely předmětného soudního řízení, žalobkyně uvedla, že naslouchadla používá, měla je i při jednání posudkové komise a posudková lékařka se jí však vůbec neptala, zda naslouchadla má a žalobkyně netušila, že posudkoví lékaři zpochybňují její problémy se sluchem.
6. Žalovaná při tomtéž ústním jednání odkázala na vyjádření k žalobě a uvedla, že rozhodnutí soudu by se mělo odvíjet od závěrů posudku ze dne 9. 3. 2020. Problém žalobkyně se sluchem by pro dané řízení ve výsledku neměl mít význam, protože sluchadla dobře toto postižení kompenzují a vlastní zhoršení sluchu není dominujícím onemocněním u žalobkyně, když za dominující onemocnění bylo vyhodnoceno psychické onemocnění.

Posouzení věci soudem

7. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle ust. § 72

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle ust. § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

8. Po přezkoumání skutkového a právního stavu a provedeném ústním jednání, při kterém se provádělo dokazování posudkem ze dne 9. 3. 2020, jak soud rozvede ještě níže, dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
9. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že prvoinstanční rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku posudkové lékařky pověřené vypracováním posudku pro Okresní správu sociálního zabezpečení Ústí nad Labem, která při zjišťovací lékařské prohlídce dne 30. 4. 2019 posoudila zdravotní stav žalobkyně a dospěla k závěru, že u žalobkyně je dán dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s tím, že jeho rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V. – duševní poruchy a poruchy chování, položce 4b – lehké postižení, přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 20% (rozmezí 15-20%) s tím, že míra poklesu pracovní schopnosti nebyla ve smyslu ust. § 3 a § 4 citované vyhlášky zvýšena. Na základě tohoto posudku pak žalovaná vydala dne 14. 5. 2019 výše citované prvoinstanční rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu, neboť její pracovní schopnost poklesla vlivem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pouze o 20%, přičemž pojištěnec je invalidní, jestliže pokles jeho pracovní schopnosti činí nejméně 35%. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, v nichž uvedla, že se její zdravotní stav zhoršuje, což doložila lékařskými zprávami.
10. Dále soud z obsahu správního spisu zjistil, že žalovaná si v rámci řízení o námitkách vyhotovila nový posudek o invaliditě žalobkyně ze dne 16. 7. 2019, který vypracovala MUDr. E. V., posudková lékařka Lékařské posudkové služby ČSSZ v Ústí nad Labem. Tato posudková lékařka opětovně posoudila zdravotní stav žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a dospěla k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V. – duševní poruchy a poruchy chování, položce 4b – lehké postižení, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 20% (rozmezí 15-20%), přičemž vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu se podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky zvyšuje tato hodnota o 10% a celkově tak činí 30 %. Na základě tohoto nového posudku bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí ze dne 23. 7. 2019, kterým bylo potvrzeno prvoinstanční rozhodnutí ze dne 14. 5. 2019, a námitky žalobkyně byly zamítnuty s odůvodněním, že pro vznik invalidity nejsou splněny podmínky, neboť pokles pracovní schopnosti u žalobkyně činí 30% a pro vznik invalidity je nutné, aby nastal pokles pracovní schopnosti nejméně o 35%.
11. Podle ust. § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35%. V souladu s odstavcem 2 citovaného ustanovení jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35%, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, nejméně o 50%, avšak nejvíce o 69%, jedná se o invaliditu druhého stupně a nejméně o 70%, jedná se o invaliditu třetího stupně.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

12. Dle ust. § 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění se pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. V souladu s odstavcem 4 citovaného ustanovení se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
13. V odstavci 5 citovaného ustanovení je dále stanoveno, že za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí. V souladu s odstavcem 6 citovaného ustanovení se za stabilizovaný zdravotní stav považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení. Dle odstavce 7 je pojištěnec adaptován na své zdravotní postižení, jestliže nabyt, popřípadě znovu nabyt schopností a dovedností, které mu spolu se zachovanými tělesnými, smyslovými a duševními schopnostmi umožňují vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti.
14. Podle ust. § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10%.
15. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se vždy určuje v celých číslech s tím, že procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení jsou uvedeny v příloze k vyhl. o posuzování invalidity.
16. V projednávané věci tedy bylo prvoinstančním rozhodnutím rozhodnuto o zamítnutí žádosti žalobkyně o invalidní důchod, a to s odůvodněním, že z důvodu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 20%. Toto rozhodnutí bylo následně potvrzeno žalovanou pouze s tím rozdílem, že po přezkoumání zdravotního stavu žalobkyně byl stanoven pokles její pracovní schopnosti o 30%, pro vznik nároku na invalidní důchod je však nutné, aby míra poklesu pracovní schopnosti byla minimálně 35%.
17. Jedním z předpokladů pro vznik nároku na invalidní důchod je tedy existence invalidity pojištěnce ve smyslu ust. § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, jak vyplývá z ust. § 38 téhož zákona. Bylo proto třeba zjistit, zda žalobkyně ke dni vydání napadeného rozhodnutí splňovala podmínky invalidity, tedy zda u ní došlo k poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35%. V této souvislosti soud poznamenává, že v daném případě nebylo mezi účastníky řízení žádného sporu o tom, že by žalobkyně nezískala potřebnou Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

dobu pojištění, což je druhý předpoklad pro vznik nároku na invalidní důchod, jak vyplývá z ust. § 38 zákona o důchodovém pojištění, a proto soud již bez dalšího vycházel ze skutečnosti, že žalobkyně získala potřebnou dobu pojištění.

18. Již výše bylo zmíněno, že napadené rozhodnutí bylo odůvodněno závěrem posudkové lékařky Lékařské posudkové služby ČSSZ v Ústí nad Labem, která učinila závěr o poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Soud se s tímto závěrem lékařky nespokojil, a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity především závisí, vyžádal si proto v rámci předmětného soudního řízení v intencích ust. § 52 odst. 1 v návaznosti na ust. § 77 s. ř. s. odborný posudek od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem, která je v těchto věcech dle ust. § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, povolána k posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Tato komise nově posoudila celkový stav žalobkyně a pokles její pracovní schopnosti.
19. Z obsahu posudkové dokumentace vypracované dotyčnou komisí soud zjistil, že komise jednala v řádném složení, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů dne 9. 3. 2020. Žalobkyně byla jednání komise přítomna a přímo při jednání komise byla vyšetřena odborným lékařem z oboru psychiatrie. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy, zprávy, vyšetření a další listiny měla komise k dispozici. Na základě posouzení spisové dokumentace Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem, spisové dokumentace České správy sociálního zabezpečení v Ústí nad Labem, zdravotní dokumentace praktické lékařky – MUDr. M. H. a vlastním vyšetřením při jednání posudkové komise dne 9. 3. 2020, pak komise dospěla k závěru, že k datu napadeného rozhodnutí, tj. 23. 7. 2019 žalobkyně nebyla invalidní podle ust. § 38 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění ve znění zákona č. 306/2008 Sb., když u ní byl shledán pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu toliko o 25%.
20. Komise konstatovala, že u žalobkyně se jednalo k datu vydání napadeného rozhodnutí o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s tím, že rozhodující příčinou tohoto stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je úzkostně depresivní porucha se somatizací. Proto komise hodnotila míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně dle přílohy k vyhl. o posuzování invalidity kapitoly V. – duševní poruchy a poruchy chování, položky 5c – středně těžké funkční postižení, pro které byla u žalobkyně stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 25% (rozmezí 25-35%) s tím, že míra poklesu pracovní schopnosti nebyla ve smyslu ust. § 3 a § 4 citované vyhlášky zvýšena. Komise závěrem uvedla, že žalobkyně byla schopná vykonávat soustavnou výdělečnou činnost jako dělnice s menšími nároky na duševní schopnosti, byla schopna vykonávat lehčí dělnické profese, bez prací značně stresujících s vyloučením nadměrného hluku.
21. Po zhodnocení výše předestřených důkazů, které byly provedeny při soudním jednání, soud konstatuje, že posudek ze dne 9. 3. 2020, jenž soud hodnotí jako stěžejní důkaz v tomto přezkumném soudním řízení, byl vypracován po náležitém zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů. Lékaři Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí Ústí nad Labem přitom shodně jako posudková lékařka Lékařské posudkové služby ČSSZ v Ústí nad Labem a posudková lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení v Ústí nad Labem

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

dospěli k závěru, že žalobkyně není invalidní, neboť míra poklesu její pracovní schopnosti nečiní nejmeně 35%.

22. Dále soud uvádí, že se ztotožnil s posudkovým závěrem posudkové komise, když za daného stavu věci soud neshledal potřebu, aby byl výše citovaný posudek posudkové komise ze dne 9. 3. 2020 doplňován či aby byl případně ve věci vypracováván další posudek jinou posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí nebo dokonce aby bylo přikročeno ke znaleckému zkoumání zdravotního stavu žalobkyně. Požadavek v tomto směru ostatně v předmětném soudním řízení nevznesly ani žalovaná ani samotná žalobkyně, poté co byly seznámeny s tímto posudkem. Zdravotní stav žalobkyně byl posouzen dvěma na sobě nezávislými posudkovými lékaři i posudkovou komisí, přičemž všichni dospěli ke shodnému posudkovému závěru, že žalobkyně není invalidní. Rozdíl v hodnocení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti a s tím související míře poklesu pracovní schopnosti nepovažuje soud za relevantní, neboť všechny lékařské posudky se v zásadě nelišily. Lékařkou, která vypracovala posudek pro účely řízení o námitkách, bylo postižení žalobkyně pouze jinak zařazeno v rámci vyhlášky o posuzování invalidity pod jinou položku, což se odrazilo v rozdílném hodnocení míry poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Soud nemá pochybnost o správnosti lékařských závěrů posudkových lékařů, neboť posudkové závěry, co se týče naplnění resp. nenaplnění předpokladu invalidity, tj. poklesu míry pracovní schopnosti žalobkyně nejmeně o 35%, se nelišily.
23. Závěr soudu o tom, že v daném případě již nebylo zapotřebí provádět nějaké další dokazování, koresponduje ustálené judikatuře správních soudů včetně Nejvyššího správního soudu (viz např. jeho rozsudky ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003-50, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 150/2004 a také na www.nssoud.cz, nebo ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003-48 či ze dne 12. 3. 2009, č. j. 3 Ads 143/2008-92, které jsou rovněž dostupné na www.nssoud.cz).
24. S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, neboť neshledal, že by žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, a tedy v rozporu se zákonem o důchodovém pojištění, správním řádem či vyhláškou o posuzování invalidity, jak namítala žalobkyně, a proto žalobu ve výroku I. rozsudku podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
25. Současně soud podle ust. § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve výroku II. rozsudku nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, když žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a žalované náhrada nákladů řízení nepřísluší.
26. Pro úplnost soud směrem k žalobkyni poznamenává, že s ohledem na ust. § 75 odst. 1 s. ř. s. bylo možné vycházet toliko ze zdravotního stavu, jaký měla v době rozhodování žalované, tj. ke dni 23. 7. 2019 a případné zhoršení stávajících zdravotních obtíží, ke kterým by mělo dojít po tomto datu popř. vznik nových zdravotních obtíží, nemůže být v tomto řízení v zásadě nikterak zohledněno, proto soud nepřihlížel k předloženým lékařským zprávám žalobkyně ze dne 28. 1. 2020 a 30. 1. 2020. Ust. § 75 odst. 1 s. ř. s., které je pro soudy závazné, totiž výslovně stanovuje, že při přezkoumávání rozhodnutí správního orgánu vychází správní soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Žalobkyně tak má možnost poukazovat na své zhoršující se zdravotní obtíže, které by nastaly po 23. 7. 2019, a které má řádně zdokumentované lékařskými zprávami, v případném novém správním řízení. Důvodem pro přiznání nároku na určitý Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

stupeň invalidity ovšem nemůže být jen subjektivní pocit žadatele o důchod o jeho špatném zdravotním stavu. Přiznání dávky musí být podloženo objektivně zjištěným zdravotním stavem, posuzovaným příslušnou posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 29. června 2020

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.